Juulia Nykänen

Amalia

Kohtasin Amalian heinäkuussa kouluni viereisellä metsänpalasella. Kun huomasin hänet, hetken tahdoin vain olla hänen sähköisistä niskahiuksistaan kihartuva kukanvarsi. Amalian kanssa nauroimme mukavien koulutyttöjen mukavaa koulunaurua. Olimme tirskuvaa taivastelua. Kikattelimme kuollaksemme toistemme kurkkuihin. Päänahkamme repeilivät hilsettä ja olimme lähes revetä leukanivelistä. Amalian kanssa tuntui aina niin lohdutetulta.

Ahmimme ajatuksiamme. Omimme toistemme tarinoita. Välillä nuolimme kyyneleet toistemme kasvoilta. Kannattelimme räkäisiä lapsia nahoissamme, etteivät ne vaan tukahtuisi. Hypistelimme kirjojemme herkimpiä sivuja. Joskus tahtoi avata sulaneen sokerimössön yhteen liimaamat suupielet ja paljastaa kirjojensa mehevät ja hieman iljettävät sisukset. Salaisuudet, jotka oli joskus piilottanut ujostelevan lapsen kerroksellisen taikinakuoren alle. Joskus tahtoi hangata sivujaan nurmikkoon. Punamuste tahraantui vehreyteen. Lauseet kuluivat. Kasvit sivistyivät ja kasvoivat vahvemmin kuin kukaan olisi kehdannut aavistaa.

Kuiskuttelimme toistemme korviin kaikki pakahduttavan kauniit ajatukset, joita saattoi vain vaivoin kuvata tällä kauttaaltaan kolkolla muinaiskielellä. Niin monta nuppua puhkesi kukaksi Amalian viheriholta. Niin monta toukkaa pyristeli perhoseksi. Niin monta tarinaa kirjoitin vain Amalian ansiosta. Vielä silloin kukaan ei ollut kertonut meille, ettei aina voinut kirjoittaa vain itsestään. Kaiken alta pilkistelevästä yhdestä kysymyksestä, johon tahtoi niin kipeästi vastata kyllä, mutta päätyi aina vastaamaan ei.

Kotona leikkelin kynsiäni. Sitten leikkelin itseni kokonaan ulos kellastuneesta paperiarkista, josta minua ei ollut viitsitty leikellä aikanani. Leikkelin tarkasti reunoja pitkin aina uuden kerroksen. Ei ollenkaan valkoista. Kutistin kaikkeuttani. Littanaa universumiani. Aioin syöttää Amalialle joskus sen nukkuessa paperisen ihoni palasia, että se varmasti jaksaisi kasvaa. Sitten leikkelin vaatteita minulle ja Amalialle muidenkin arkeista. Leikkelin mekkojen helmoja ja takkien olkatoppauksia.

Sain pitää Amalian itselläni vain puolikkaan kesän, kunnes elokuu jo tuli. Ennen koulun alkua Amalia kertoi minulle, että jos en joskus jaksaisi kuunnella luokassa, voisin kuvitella, että olisin sellainen kuin Amalia. Oli mukavaa kuvitella, miltä tuntuisi tietää kaikkien kauneimmat salaisuudet. Lupasin näyttää niin suloiselta kuin pystyin aina haaveillessani jostain kielletystä.

Koulun alettua Amalia odotti minua välituntisin metsänkaistaleella raudan ja veren tuoksuisten porttien takana. Aina minulta saaduissa tanssikengissään. Välillä sylkisenä tai muuten rähmäisenä. Se paikka oli niin pimeä ja niin lähellä koulun itärajaa, että sitä olisi uskaltanut kuvata pelottomasti maalaukselliseksi tai runolliseksi vain, jos olisi ollut valokuvankehitysnestettä tai Edith Södergran.

Pian toiset lapset alkoivat huomata, että käyn joka välitunti tuolla sörkkimässä aidan takaista luontopalasta. Huolehtimassa omasta kasvistani. Nekin tahtoivat siitä osansa. Ne nimittivät sitä leikkiä ensin noloksi. Sitten omakseen. Näin kun eräs kiiltokuvasta leikelty poika poimi aidan takaa kaikkein pikkuisimman ja söpöimmän kasvin. Pyöritteli sitä hetken tuskastuneena hikisissä käsissään. Sitten taittoi sen kaksin kerroin, sikiöasentoon, miltei kuusin kerroin. Oli olevinaan niin uskalias. Vieraat lapset kiljuivat mutanttikasveista, jotka tahtoivat ahmia lapsia. Patentoivat katoavaisuuden kauhunsa katastrofifantasioiksi vastatuuleen, jossa Amalian paleleva runko värisi. Vain sellaisia tarinoitako niille oli kerrottu?

Eikö kukaan ollut kertonut niille tarinoita kukkasten iduista, joita vahingossa yliravittiin? Kukkasista, jotka rimpuilivat kivutakseen aina vain korkeammalle. Kasvitieteellisten kokeiden uhreista, joille kasvoi hoitovirheen ansiosta niin joustavat varret, että ne täynnä inhimillistä valloittavaa ahneutta kurkottivat koskemaan vierasta pintaa ulottuvaisuuden ulkopuolelta. Niin, että niiden hyasintin huulista purskahteli verilaikkuja. Oliko joku edes kertonut kuvitelmatytöistä, jotka ahmivat suklaata sateessa? Tytöistä, joiden lakanoihin kaakaotahrat muodostivat vieraita mantereita sateen jälkeen. Tytöistä, jotka inhosivat sotahistoriaa.

Välillä iltapäivisin tarrauduimme skvaleenilla yhteen Amalian kanssa. Rasittavaa kutkutusta ja jalkapohjien sähköisyyttä. Väärinkäytettyä viettienergiaa. Tarinat sotkeutuivat toisiinsa. Aina hetken haaveilin, että saisin olla Amaliasta versova tarina. Oikeuttaisin koko

olemassaoloni Amalian mutatoituneisuudella. Tahdoin olla aivan hentoinen. Kaunis, mutta korvattavissa. Musteläikäksi liiskattavissa. Tulkinta jonkun taiteelle.

Olin niin turhautunut siihen, kun toiset lapset kävivät sörkkimässä ja tallomassa Amalian kasvuympäristöä. Ne olivat niin innoissaan, että maailmasta saattoi löytää paikan, joka pursuili onnenapiloita. Neliapiloita, viisiapiloita, kuusiapiloita ja jopa seitsenapiloita. Onnellisia mutaatioita, jotka eivät koskaan assimiloidu ympäristöönsä. Ne uskoivat löytäneensä ikuisen autuuden lähteen. Lapset repivät Amaliankin lehtiä. Tahtoivat kääriä sen kukista seppeleitä ja puristaa kaiken värin sen toukista.

Syyskuussa satoi ja Amalian terälehdet kääntyivät alaspäin, kun sen ystävät poimittiin yksitellen sisälle turvaan. Hetken ne tahtoivat olla suojeltavissa. Ne luottivat suuruudenhulluihin suunnitelmiin. Ne luottivat lapsiin, jotka hautasivat niiden nuket mullan alle. Kytkivät käpylehmät pilleistä taiteltuihin johtoihin. Pakottivat ne leikkimään muovisotilailla. Hioivat niiden maitohampaat sileiksi. Itkuisena Amalia yritti kompuroida korkeammalle kuin luontoäitinsä. Sohi viiltoja ukkospilviselle taivaalle. Kieltäytyi uskomasta, kun kutsuin kuvitelmatyttöjä pilviksi. Niiden, ja maailman välissä tulisi aina oleman sumuverho. Alakuloinen bakteerikerros kaiken päällä. Amalia tiesi olevansa epäonnistuneen luonnon kauneuden hallittavuutta tutkivan kokeen mielettömän kaunis, mutta mutatoitunut virhetulos.

Marraskuussa pakkanen alkoi hapertaa Amalian hiuksia. Kukat vaipuivat talviuneen. Amalia pudotteli huurteisia silmäripsiään. Ulottuvaisuuden ulkopuolelta Amalian terälehtiin takertunut avaruusmato rei’itti Amalian ihoa. Kurkisteli mahdollista maailmaa tietämättömyyden verhon raoista. Mönki pikkuisiin sille niin vieraisiin sisuskaluihin. Reiän reunoihin tarttui Amalialle vierasta materiaa. Uusia alkuja. Amalia oli pelkkää pakenevaa pistettä. Sai karmeita palovammoja ja kolme viikkoa kestävän hikan.

Talvella aloin pelätä, että olin menettänyt Amalian. Olin taas pelkkää ilmaa. Sain kivistäviä vierauskohtauksia, joissa vieraus tiivistyi ihollani yhteen kohtaan. Ikään kuin vahingossa leikkasin ääriviivani yli sätkivän palasen. Ruumiinosa-askartelua. Paperihaavoja vain. Mietin, että joku päivä voisin muuttua aivan vieraaksi itselleni. Kuolemankolotus leviäisi kaikkiin jäseniini. Saksisin koko paperisen nukenvartaloni pala palalta pelkäksi paperisilpuksi. Olisin paperisilppuparatiisi. Mietin lasta, joka oli kaikkivoipaisessa tulevaisuudenuskossaan

istuttanut pikkuisen taimen olettaen, että siitä tulisi valtava puu, mutta siitä tulisikin vain paperisilppua.

Lopulta kevät pilkisteli valkoisen aidan takana. Olin yhtä aikaa helpottunut, suuttunut ja pahoillani Amalialle. Vannottelin, että se lupaisi olla koskaan enää katoamatta. Maailma sattui ilman Amaliaa. Olin joutunut puhaltamaan ilmapallon päälleni, ettei kaikki olisi tehnyt niin kipeää. Tarinat olivat käpertyneet itseensä. Langat olivat taittuneet katki. Todellisuudet olivat tuupertuneet käsilleni. Kirjoitin inhottavia ja kuluneita tarinoita. Olin rypistyvää paperia.

Jään sulaessa aikuisetkin huomasivat aidan takaiset mutaatiot. Ne näkivät vain taintuvia matoja ja hoippuroivia mutanttikasveja. Ne ruiskivat ympäristömyrkkyjä niin, että Amaliallekin tuli silmätulehdus. Kyynellaikut purskahtelivat sen raavitun oloiselle viheriholle. Olin kuullut niiden joskus kuiskivan Amalian surumielisistä vihreistä silmistä, mutta minä osasin nähdä niissä muitakin värejä. Olin nähnyt Amalian kaikenlaisissa vaatteissa, ja se oli aina ollut niin nätti. Amalian sisällä oli kukintaa, jota aikuiset eivät koskaan tulisi näkemään tuomitsevilla silmillään, vaikka kirjoittaisin siitä paniikissa tarinoita punamusteen tahmaamilla sormillani. ” Voitteko vain unohtaa. Voitteko vain häipyä keittiösaksienne kanssa. Kehtaattekin tulla tänne tappamiskiihkossanne!” kiljuin.

Kun se sitten tapahtui, vannon, että Amalian vatsassa olisi voinut olla sammakko, jos sillä olisi edes ollut vatsa. Amalian minuun kerran tartuttama vehreä elimellisuus puski läpi ohuesta paperinukkemaisuudestani. Amalialla oli järkkykasvot. Oikein traagiset ja sairaan rumat. Posket punaisina kaikesta jännittyneisyydestä ja tulehtuneisuudesta. Vieraus tutussa. Outo laakso. En vain voinut olla katkaisematta Amaliaa niillä pikkuisilla kynsisaksillani.

Hetken vaisua euforiaa, kunnes jo alkoi kaduttaa. Itkuhysteriaa. Sen kädet olivat levittäytyneet siiviksi. Amalian ihoa kirveli, kun kyyneleet valuivat sen hiusmurtumaisella, ruhjotulla ja mätänevällä iholla. Happivajeiset ja kohmeiset keuhkot surkastuivat. Aivot lakastuivat. Univajeiset kemialliset prosessit hiljenivät. Köynnökset katkesivat. Sisus mössööntyi. Toukat nääntyivät ihokarvoihin. Kukkaset kellahtivat. Unelmat jähmettyivät mummomaisesti kasvoille. Sääli kasvatti vielä viimeisen kudoksen. Rohtumista.

Vastasin Amalian viimeiseen kutsuvaan katseeseen raukealla hymyllä. Surin muistojen haalentumista. Pyristelevien tarinoiden lankojen katkeamista. Uskottelin itselleni, että tärkeimmät tarinat ovat niitä, joista on unohtanut jotain oleellista. En vain tiennyt tuleeko enää tarinoita. Kannattelin Amaliaa vielä hetken.

”Jos vain millään enää jaksat, puserra vielä yksi toukka takuistasi ja ravitse sitä kasvamaan perhoseksi. Anna vielä viimeisten haavoittuvaisten ja epävarmojen, mutta terävien lehtien ammahtaa auki saastuneen tuhkaiselta kuoreltasi. Anna minulle vielä viimeinen langanpätkä aina kylmähikisiin, välillä täriseviin käsiini. Sillä kyllähän sinä tiedät, että juuri siitä voi kasvaa maailman toiveikkain tarina”, kuiskasin.

Juulia Nykänen, Kuopion Lyseon lukio

Novelli palkittiin Mika Waltari -seuran kirjoituskilpailussa kunniamaininnalla sekä ravintola Eliten erityispalkinnolla. Kirjoittaja on osallistunut seuran kirjoituskilpailun innoittamana useisiin kirjoituskilpailuihin ja menestynyt niissä hyvin. Hän viettää välivuotta opinnoista ja on vapaaehtoistöissä ulkomailla.